
KULTURALLIANSEN

INNHold

Hvorfor kartlegge?.....	3
Sortland kommune.....	4
Hovedfunnene i Sortland kommune	4
Planer og strategier i Sortland kommune	5
Hvordan har vi jobbet med kartleggingen?.....	5
Aktivitet i rommet fordelt på aktivitet	7
Hvem eier rommene som brukes.....	8
Når er husene bygd	9
Hvor ligger rommene	10
Hva brukes lokalene til	12
Størrelse på rommene.....	13
Tilgjengelighet	14
Tilgang på lager	15
Bakgrunnsstøy	15
VEDLEGG.....	16
Rom og hus som er med i undersøkelsen	16
Hvilke lag og foreninger er med i kartleggingen	18
Om Kulturalliansen	19
Bilder fra kommunen	20

Hvorfor kartlegge?

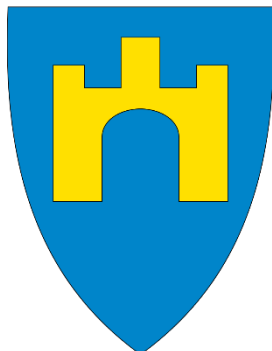
Å ha tilgang til egnede lokaler er den viktigste enkeltfaktoren for å sikre et levende kulturliv over hele landet. Dessverre er dette mangelvare, spesielt for de lokale frivillige kulturorganisasjonene. Selv om mange kommuner har god oversikt over sine kulturlokaler, så er savnet etter en uttømmende og landsomfattende kartlegging stort. Kulturalliansen har derfor, i samarbeid med Norsk musikkråd og Kulturrom, tatt initiativ til å gjennomføre av dette. Vi mottar støtte fra Kulturdepartementet og Sparebankstiftelsen til kartleggingen, og har også bred støtte i fylkeskommuner, politikere og – ikke minst – fra kultursektoren og våre egne medlemmer.

Kulturalliansens kartlegging omfatter lokaler som brukes av kulturfrivilligheten i en kommune. Målet med kartleggingen er å gi kommunen et grunnlag for å lage en plan for sine kulturarenaer, og et utgangspunkt for dialog med frivilligheten om tilstand og behov.

For å kunne sammenligne Bjørnafjorden kommune med relevante tall, har vi valgt å bruke tall fra den første samlingsrapporten over 25 kommuner («Kartlegging av 25 kommuner»). Hovedfunnene derfra er:

- De fleste lagene har øving og framføring i kommunale og organisasjonseide bygg
- 76 % av musikk-øvelsene foregår i lokaler som ikke er akustisk egnet for aktiviteten
- Det er for liten kunnskap blant lagene om hvilke akustiske forhold som egner seg til deres aktivitet
- De fleste korpse, samt mange band, øver i skolebygg
- En tredjedel av alle kor øver i kirker, og enda flere holder konsertene sine der
- Grendehus er arena for mange teatre, band og dansere
- 49,2 prosent av lokalene som lagene øver i, er tilrettelagt for personer med nedsattfunksjonsevne. Flere bygg er tilgjengelig enn det den første pilot-rapporten viste
- Aktivitetene har ikke tilstrekkelig tilgang til lager
- Det er stort behov for oppgradering av organisasjonseide bygg

Sortland kommune

Hovedfunnene i Sortland kommune

I Sortland kommune er det registrert 15 kulturlokaler, med 30 rom til sammen hvorav 13 benyttes til øving og 19 til framføring. I disse lokalene er det kartlagt 29 aktiviteter hvor 76% av de er musikkrelaterte, teater og dans er begge på 7% og de resterende 10% er registrert som «annet». Ser vi litt nærmere på «annet», så finner vi både en kunstklubb og litteraturforening.

Sortland kommune eier 60% av kulturlokalene selv, fylkeskommunen eier 10% og lag/foreninger eier da de resterende 30%. Eiere av lokalene står som ansvarlig for eventuelle oppgraderinger og utbedringer, og det er derfor viktig å kartlegge det. Over halvparten av kulturlokalene er fra etter 1950, og det kan forklare hvorfor kulturlokalene i Sortland har bedre universell utforming enn gjennomsnittet. Det står jevnt over bedre til med framføringslokalene, der hele 95% har trinnfri adgang, 89% har brede nok dører og 74% har HCWC. Dette bidrar til at flere i kommunen har tilgang på et tilrettelagt framføringslokale. Øvingslokalene har noe lavere tall, men over 50% av alle lokalene har god universell utforming.

Det store unntaket er teleslynge, kun tre øvingslokaler og seks framføringslokaler er tilrettelagt for hørselshemmede med teleslynge. Dette ser vi i omtrent alle kommuner vi har kartlagt.

Det er registrert dobbelt så mange små lokaler (200 m³ – 500 m³) som er passelige for små kor (maks 13 sangere) og band, enn store lokaler der større kor og korps har tilstrekkelig plass og god nok akustikk. I Sortland kommune er det registrert 14 kor, og det er derfor mulighet for at de største av disse korene ikke har gode nok lokaler.

Nesten halvparten av alle øvingslokalene har hørbar bakgrunnstøy, og 45% av framføringslokalene har registrert hørbar eller sjenerende støy. Vi anbefaler grundigere akustikkmålinger, og vår samarbeidspartner Norsk musikkråd gjør slike oppdrag i hele landet.

Planer og strategier i Sortland kommune

«Satsing på kulturlivet er av avgjørende betydning for bolyst. Vi ville aldri flyttet tilbake hit hvis det ikke hadde vært for kultursamarbeidet, Tilbakestrømprosjektet, musikklinja/kulturskolen, jazzklubben. Sortland er stedet som dyrker fram kulturlivet. Det må vi aldri slutte med!!

- Innspill fra digital innbyggerundersøkelse»

Ifølge kommuneplanen for 2022 – 2034 skal Sortland kommune jobbe med å:

- legge til rette for et bredt og mangfoldig kunst- og kulturliv.
- legge til rette for at alle barn og unge kan delta i organisert og uorganisert fritids-, kultur-, idretts- og friluftslivsaktiviteter.

Sortland kommune er generelt opptatt av å inkludere det frivillige kulturlivet, uten at de har noen konkrete planer for hvordan det skal gjøres. Det er mye fokus på barn og unge, men også seniorer og ikke minst skape møteplasser der generasjoner kan møtes.

På frivillighet generelt, har kommunen tydeligere ambisjoner og planer. I kommuneplanen står det at «fremtidens Sortland» skal skapes i samarbeid mellom kommune, innbyggere, næringsliv, institusjoner og frivillige. Det skal legges til rette for en mangfoldig frivillig sektor, og denne skal anvende ressursene både blant seniorer, barn og unge. Det er også et ønske om at frivilligheten skal være med på å styrke den lokale bygdeutviklingen, være identitetsskaper og ikke minst legge til rette for at innbyggerne kan kjenne på mestring og felleskap gjennom frivillig innsats.

I 2010 la kommunen fram en frivillighetsmelding med et mål om å «sette frivilligheten på dagsorden, gi større forutsigbarhet og bedre frivillighetens vilkår i Sortlandssamfunnet».

I Frivillighetsmeldingen lå det også ved et omfattende register med 260 registrerte frivillige lag, foreninger og organisasjoner i kommunen, der 47 av dem hadde kulturaktiviteter. Kun velforeninger har flere organisasjoner. Det er med andre ord god tradisjon for kulturfrivilligheten i Sortland! Et søk i registeret på kommunens nettsider i dag viser at det er en liten nedgang i organisasjoner, lag og foreninger med nå litt under 200 registrerte. Om dette registeret er oppdatert vites ikke.

Hvordan har vi jobbet med kartleggingen?

Hovedmålet for prosjektet er å gi kunnskap om lokaler som brukes til kulturformål – hvem som er eier, hvem som bruker dem, og om de er egnet til den bruken de har. Med det nye kartleggingsverktøyet skal de viktigste opplysningene om lokalene registreres og settes i sammenheng. I hovedsak er det kulturfrivilligheten selv som gjennomfører kartlegginger, mot et lite dugnadstilskudd. Vi ser også at fylkeskommunene er interessert, og oppfordrer kommunene til å ta et ansvar, noe flere kommuner også har gjort. Kulturalliansen samarbeider på mange ulike måter for å nå fram på den måten vi best når fram i hver enkelt kommune.

I Sortland kommune er det Sortland kommune selv som har utført kartleggingen i 2020. Kommunen var en av pilotkommunene som deltok først i kartleggingsarbeidet. Kulturalliansen takker for god innsats.

Selve databasen som er opprettet består av kartlegginger av rom, lokaler, arenaer og hus som brukes i kultursammenheng, både til øvelse, undervisning, produksjon, forestillinger og framvisning.

Kartleggingen fanger ikke bare opp de mest sentrale opplysninger om lokalene, men også brukernes egne oppfatninger av lys- og lydforhold, lager, ventilasjon og tilgang. Brukerne har i tillegg mulighet til å forklare hva de er spesielt fornøyde eller misfornøyde med. Hele databasen ligger tilgjengelig på www.database.musikklokaler.no/kultur

Erfaringsmessig er dette innsikt og kunnskap som mange kommuner er interesserte i, siden de gjerne får spørsmål fra ulike aktører om tilgang til lokaler. Kommunene har også et ansvar for å sørge for at det er en likebehandling mellom ulike frivillige aktører når det kommer til anlegg og lokaler. Da trengs det kunnskap om hvem aktørene er, hvilke behov de har, og hva som eventuelt er utfordringene med tilgang og egnethet.

Kulturalliansen takker Sortland kommune for god innsats med kartleggingen, og ønsker lykke til med videre godt arbeid.

Oslo, mars 2023

Marianne Ween

Daglig leder

Marie Hustad

Prosjektmedarbeider

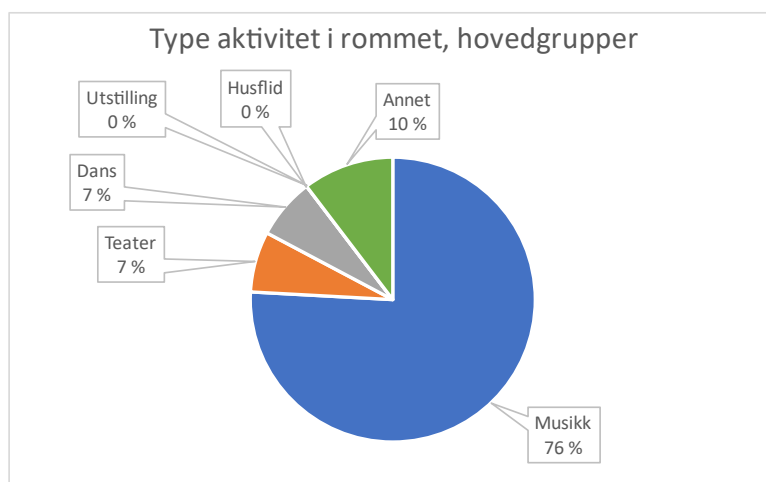

Sortland sett fra Strandheia

Aktivitet i rommet fordelt på aktivitet

Antall rom som brukes av hver kultursjanger

Type aktivitet	Antall
Musikk	22
Teater	2
Dans	2
Utstilling	0
Husflid	0
Annet	3
Sum	29

Type aktivitet, musikk	Antall
Kor	14
Annet lydsvak	1
Korps	3
Annet lydsterk	2
Band	2
Annet forsterket	0
Sum	22

Lydsvak musikk (Akustisk lydsvak musikk):

Musikk som framføres med primært lydsvake instrumenter eller sang. Typiske grupper er sangkor, vokalensembler, visegrupper, strykeorkester og grupper med strengeinstrumenter (for eksempel gitar) uten forsterking.

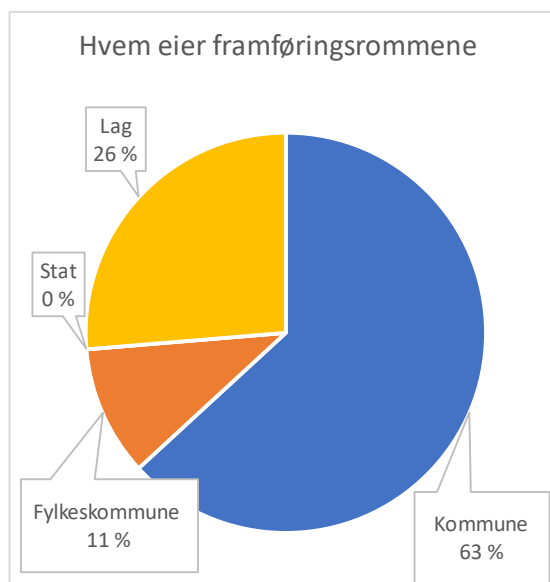
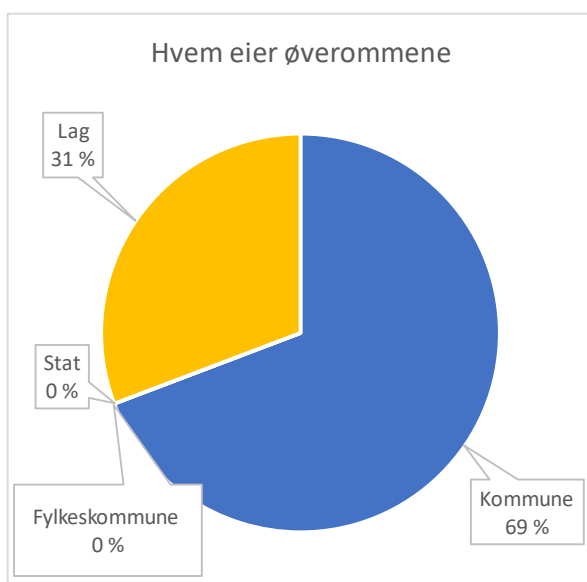
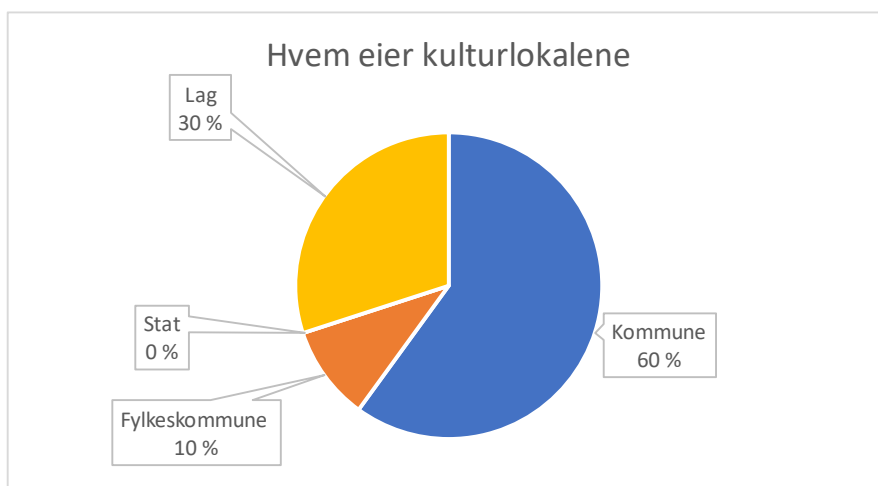
Forsterket musikk: Forsterket musikk omfatter all musikk som formidles via forsterker- eller PA-anlegg, dvs. pop- og rockeband (inkl. elektronika), jazzband, vokalgrupper, storband samt musikaler eller lignende, der lyd hovedsakelig spres gjennom forsterkeranlegg.

Lydsterk musikk (Akustisk lydsterk musikk):

Musikk som framføres med akustiske instrumenter som produserer kraftig lyd. Typiske grupper er brassband, janitsjarkorps, storband og symfoniorkester med blåsergruppe. Slagverk og operasang går inn i denne kategorien. Kilde: Norsk musikkråd

Hvem eier rommene som brukes

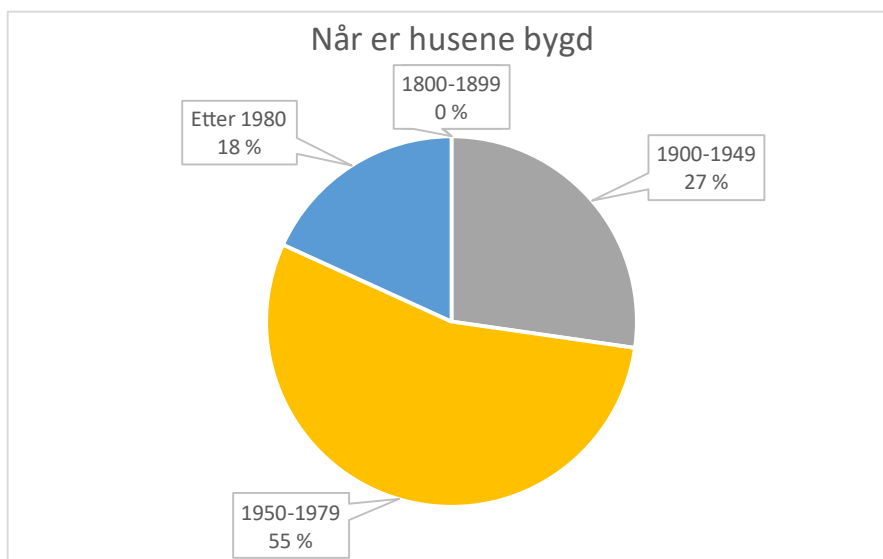
Eiertype	Rom	Aktivitet øving	Aktivitet framføring
Kommune	18	9	12
Fylkeskommune	3	0	2
Stat	0	0	0
Lag	9	4	5
SUM	30	13	19

Eierskap til husene er interessant fordi det sier noe om hvem som har ansvar for – og mulighet til – å forbedre standard og å tilpasse lokalene bedre til ulike kulturaktiviteter. Det sier også noe om hvilke tilskudd som kan være aktuelt å søke for å få til forbedringer.

Når er husene bygd

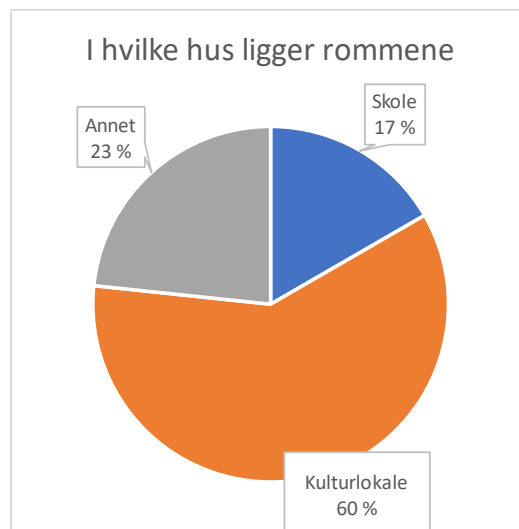
Byggeår	Antall
Før 1800	0
1800-1899	0
1900-1949	3
1950-1979	6
Etter 1980	2
Sum	11

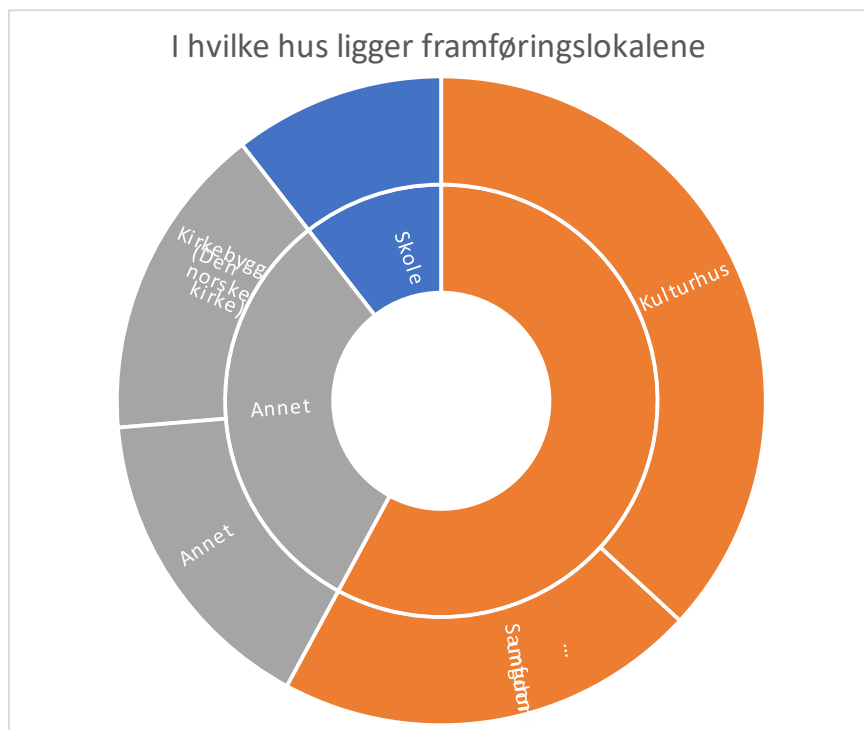
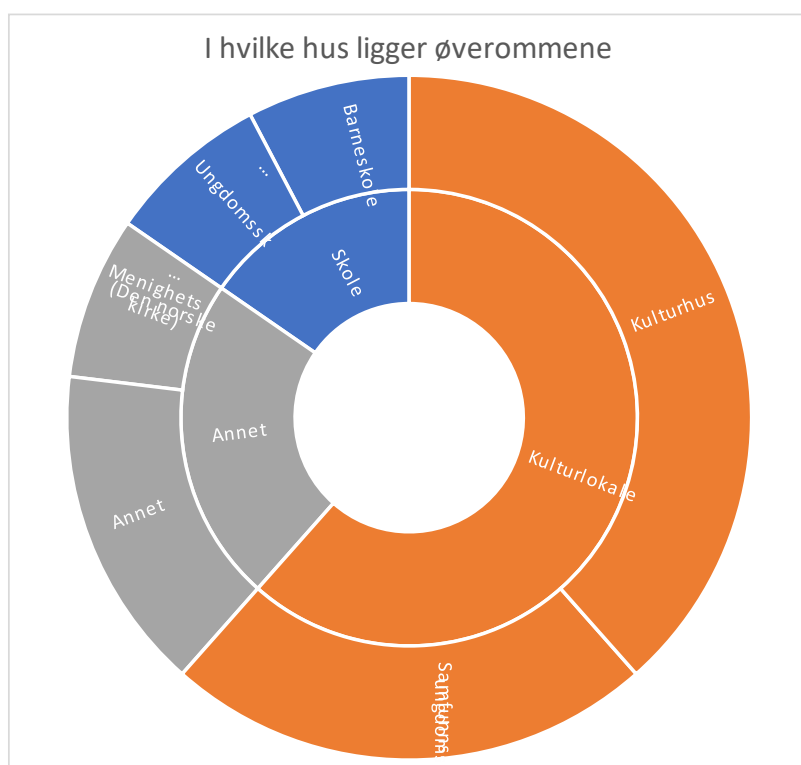
Byggeår er interessant fordi nye regler for sikkerhet, HMS og tilgjengelighet kan føre til påkrevde utbedringer i tillegg til utfordringene med å gjøre lokalene bedre egnet for den aktiviteten som foregår – eller kan foregå – i rommene.

Hvor ligger rommene

Type hus	Antall rom
Skole	5
Kulturlokale	18
Annet	7
Sum	30

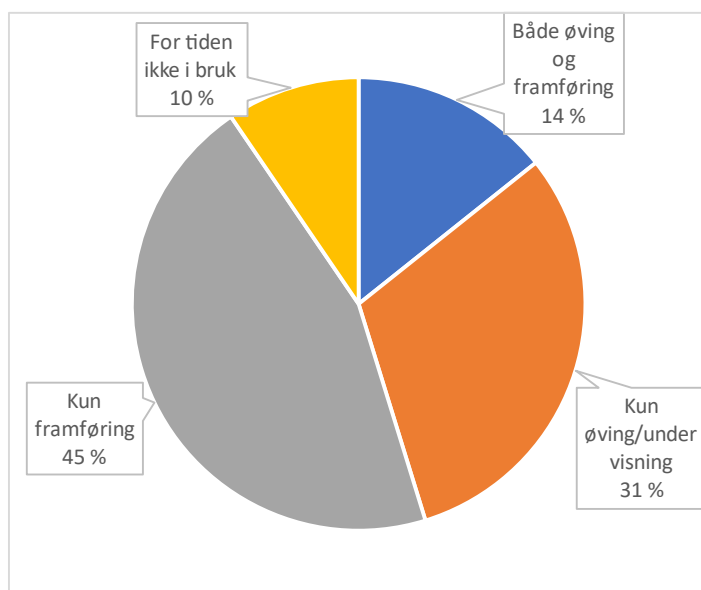
Hustype	Undertype	Øving	Framføring
Skole	Barneskole	1	0
Skole	Ungdomsskole	1	0
Skole	BU-skole	0	0
Skole	Videregående	0	2
Skole	Høyskole	0	0
Kulturskole	Kulturskole	0	0
Kulturlokale	Samfunns-/ungdomshus	3	4
Kulturlokale	Kulturhus	5	7
Kulturlokale	Fritidsklubb	0	0
Kulturlokale	Konsertsted	0	0
Kulturlokale	Bibliotek	0	0
Kulturlokale	Galleri	0	0
Kulturlokale	Museum	0	0
Annet	Idrettslokale	0	0
Annet	Bar/restaurant/ selskapslokale	0	0
Annet	Kirkebygg (Den norske kirke)	0	3
Annet	Menighetshus (Den norske kirke)	1	0
Annet	Lokaler for øvrige livssyn	0	0
Annet	Eldresenter/sykehjem	0	0
Annet	Barnehage	0	0
Annet	Annet	2	3
Sum		13	19

Hva brukes lokalene til

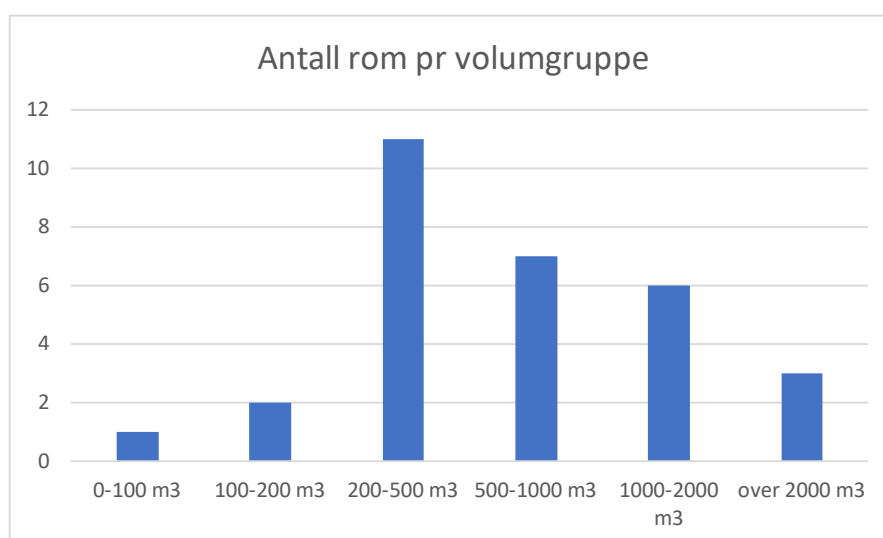
Rommene brukes til

Både øving og framføring	6
Kun øving/undervisning	13
Kun framføring	19
For tiden ikke i bruk	4
Sum	42

Størrelse på rommene

Romstørrelse	Antall
0-100 m ³	1
100-200 m ³	2
200-500 m ³	11
500-1000 m ³	7
1000-2000 m ³	6
over 2000 m ³	3

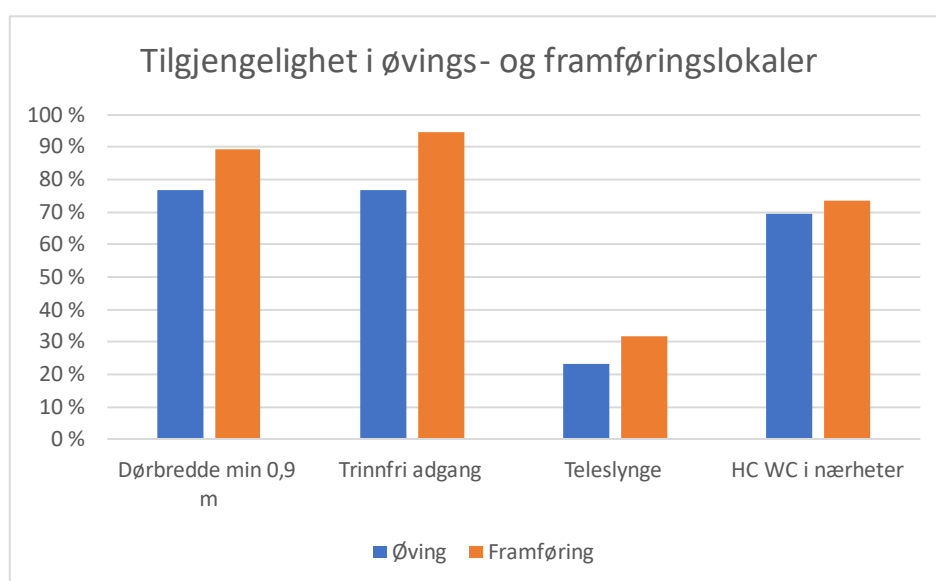
Rommets størrelse, forholdet mellom lengde og bredde, samt rommets takhøyde, er svært viktig for akustikken og hvor mange utøvere/publikum som rommet er egnet for. Øver og framfører man i lokaler som ikke har tilstrekkelig størrelse og akustikk kan det føre til dårligere trivsel og dårligere kunstnerisk resultat, og kan i alvorlige tilfeller også medføre helseskader som tinnitus og hodepine.

Et vanlig klasserom er ofte ca 80 m³ og har takhøyde på ca 2,7 m - dvs et volum på ca 220 m³. Gymsaler (eldre type) har ofte mål på ca 10m x 20 m med 5 m takhøyde - dvs ca 1000 m³. Mange aktiviteter trenger store rom til sin aktivitet, f.eks. skolekorps med 35 medlemmer har behov for ca 1.500 m³.

Informasjon om krav til rom som brukes til ulike musikk-aktiviteter finner du her: [Kunnskap og veiledning om initiering, etablering, utbedring og drift av musikklokaler – Musikklokaler](#)

Tilgjengelighet

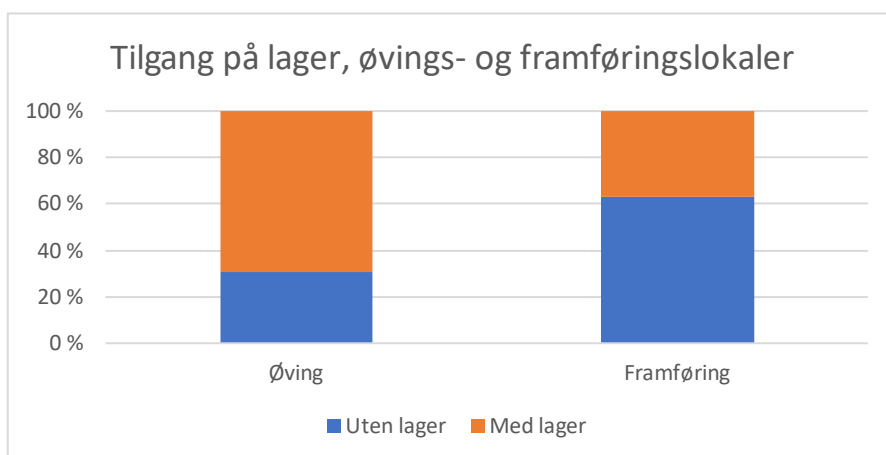
Type	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Dørbredde min 0,9 m	10	77 %	17	89 %
Trinnfri adgang	10	77 %	18	95 %
Teleslynge	3	23 %	6	32 %
HC WC i nærheter	9	69 %	14	74 %
Alle øverom	13		19	

Økede krav til tilgjengelighet gjør at dette må planlegges inn om man skal gjøre endringer i rommene.

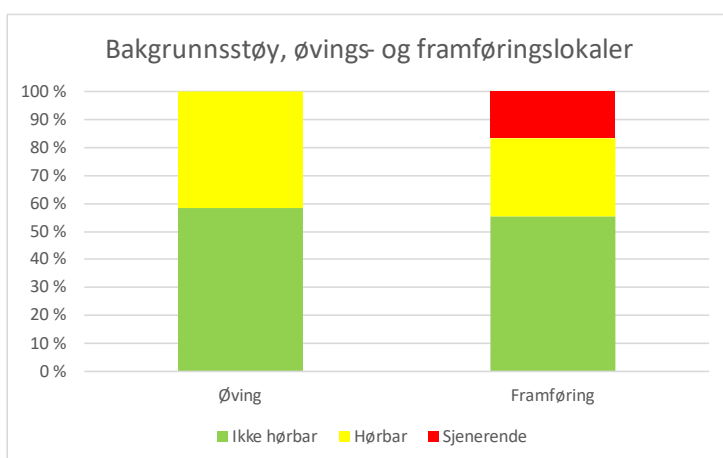
Tilgang på lager

	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Uten lager	4	31 %	12	63 %
Med lager	9	69 %	7	37 %
Sum	13		19	

BAKGRUNNSSTØY

	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Ikke hørbar	7	58 %	10	56 %
Hørbar	5	42 %	5	28 %
Sjenerende	0	0 %	3	17 %
Sum	12		18	

VEDLEGG

Rom og hus som er med i undersøkelsen

Følgende hus og rom er med i kartleggingen:

Hus

Kulturfabrikken Sortland
Sortland Kirke
Sigerfjord Kirke
Indre Eidsfjord Kirke
Sortland Menighetshus
Sortland Ungdomsskole
Rødskolen
Sortland videregående skole
Sortland vgs avdeling Kleiva
Sigerfjord Skole
Sortland rådhus II
Sortland rådhus I
Høgnfjord Grendehus
Kleiva Bygdehus
Indre Eidsfjord Grendehus

Rom

Rockebrakkene
Møterom 3
Blåboksen
Store Studio
Kafeen
Møysalen
Ariblå
Teket
Hermetikken
Biblioteket 2. etg
Sortland Kirke
Sigerfjord Kirke
Indre Eidsfjord Kirke
Salen i Sortland Menighetshus
Vestibylene
Salen
Auditoriet
Kantina
Elevstua E 148
Blåheia
Samfunnssalen
Sortland gamle kino
Storsalen
Kjellerlokalet
Salen
Kafeen
Restauranten

Storsalen
Loftstua
Møterommet

Hvilke lag og foreninger er med i kartleggingen

Ut fra kontakt med lokale aktører i Sortland kommune samt gjennomgang av kommunens nettsider med oversikt over frivillige lag og foreninger er lokalene til følgende undersøkt:

Sortland Rockeklubb
Sortland Korforening
Kammerpikene
Sortland Jazz- og Viseklubb
Sortland unge strykere
Lofoten og Vesterålen Orkesterforening
Sortland Mannskor
Sortland Kunstforening
Vesterålen Litteraturlag
Sortland Mannskor
Sortland Mannskor2
Sortland barnekor
Holand Blandakor
Sigerfjord Sangkor
Sortland barnekor
Lofoten og Vesterålen Orkesterforening
Sortland musikkforening
Sortland Juniorkorps
Holand Blandakor
Sigerfjord Sangkor
Blåbyen drill
Sortland Seniordans
Vesterålen Teater
Hognfjord Rustne Røster
Hognfjord Rustne Røster
Blåbyen Linedancers
Kleivarevnen
Holand blandakor
Holmstad skole og amatørkorps

Om Kulturalliansen

Kulturalliansen er en paraply for frivillige kulturorganisasjoner, stiftet 5. september 2016.

Kulturalliansen vil:

- Styrke det frivillige, organiserte kulturlivets posisjon og rammevilkår i samfunnet.
- Levere faktabaserte råd og innspill til medlemmer, politikere, departement og kommuner for å oppnå dette.

Vi er:

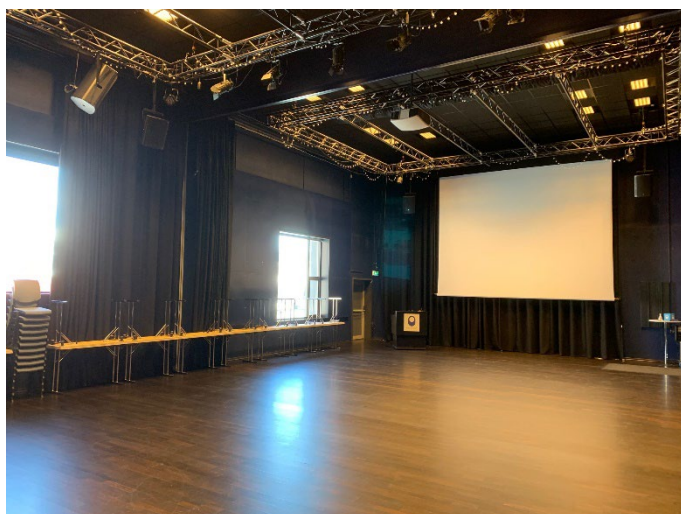
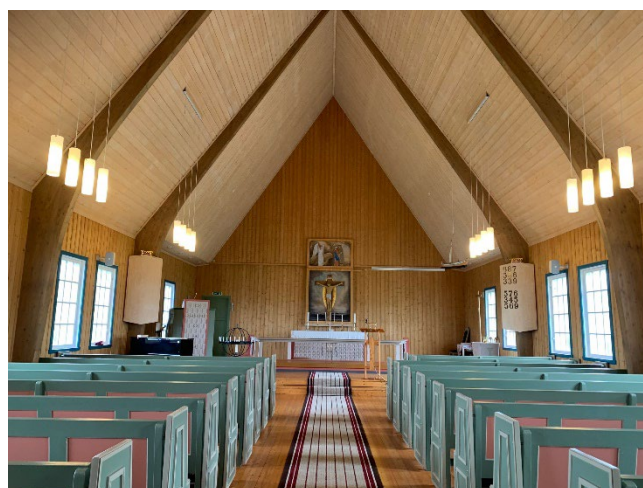
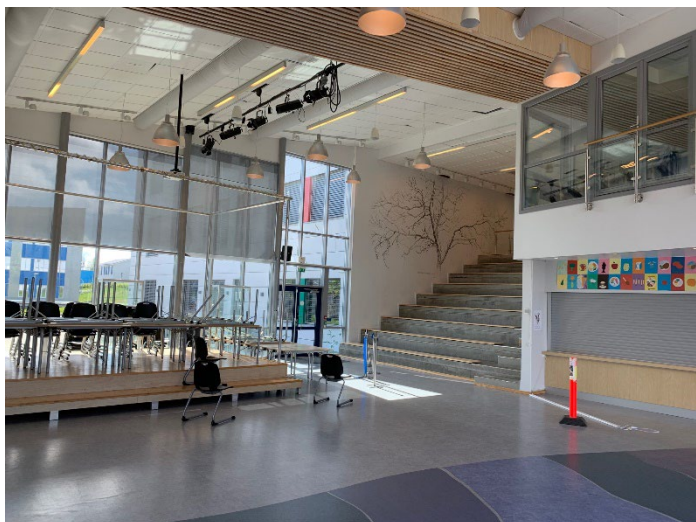
- Felles talerør for det organiserte, frivillige kulturlivet
- Møteplass for organisasjonene
- Kompetansebase for faktabaserte analyser om rammevilkår og behov for det frivillige kulturlivet

Våre medlemmer:

- Vi har 38 medlemsorganisasjoner fra Kulturvernforbund til Musikkorpsforbund, fra teater til BandOrg til Dissimilis til living og fantastiske aktiviteter

Kulturallianser støttes av Kulturdepartementet og Sparebankstiftelsen.

Bilder fra kommunen

Fra øverst til venstre: Gamle kinoen, Kulturfabrikken – Rockebrakkene, Sortland ungdomsskole, Indre Eidsfjord kirke, Kulturfabrikken – Blåboksen, Hognfjord grendehus

KULTURALLIANSEN

Kulturalliansen, Øvre Slottsgate 2b, 0157 Oslo, kultur@kulturalliansen.no
www.kulturalliansen.no